

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Olsztyn, dnia poniedziałek, 15 kwietnia 2024 r.

Poz. 2167

ZARZĄDZENIE REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W OLSZTYNIE

z dnia 12 kwietnia 2024 r.

zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Mazurska Ostoja Żółwia Baranowo PLH280055

Na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, 1688 i 1890) zarządza się, co następuje:

§ 1. W zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 20 marca 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Mazurska Ostoja Żółwia Baranowo PLH280055 (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2015 r. poz. 1038 oraz z 2016 r. poz. 2210) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) załącznik nr 3 do zarządzenia otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 1 do niniejszego zarządzenia;
- 2) załącznik nr 4 do zarządzenia otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 2 do niniejszego zarządzenia;
- 3) w załączniku nr 5, w tabeli dotyczącej działań ochronnych dla obszaru Natura 2000:
 - a) po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Termin realizacji	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
4a	1220 Żółw błotny <i>Emys orbicularis</i>	Budowa obiektu małej retencji w celu utrzymania poziom wody powyżej gruntu przez cały rok na powierzchni 8 ha. Działanie należy poprzedzić ekspertyzą terenową oraz wykonaniem właściwej dokumentacji technicznej.	Działki nr 3005, 3007, 3008 obręb Kosewo, gmina Mrągowo (oddziały 5, 6, 7, 8 leśnictwo Jezioro, Nadleśnictwo Strzałowo) - zgodnie z załącznikiem nr 10	Cały okres obowiązywania planu	RDOŚ w Olsztynie na podstawie porozumienia zawartego z zarządcą lub posiadaczem obszaru

- b) pkt 5 otrzymuje brzmienie:

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Termin realizacji	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
5	1220 Żółw błotny <i>Emys orbicularis</i>	Odtworzenie łęgowiska żółwia, poprzez: - wykup gruntów stanowiących potencjalne siedlisko gatunku - hodowla młodych osobników oraz ich wypuszczanie na	- działki ewid. nr 17, 18/1, 18/2, 19/2, 21 obręb Cudnochyl gm. Mikołajki - działka ewid. nr 266 obręb Baranowo gm.	Cały okres obowiązywania planu	RDOŚ w Olsztynie na podstawie porozumienia zawartego z zarządcą lub

		stanowiskach odpowiadających wymaganiom siedliskowym w celu wzmocnienia populacji żółwia błotnego na terenie ostoi -poprawa stanu siedlisk na potencjalnych łęgowskich – wycinanie krzewów i drzew z usunięciem korzeni i wierzchniej warstwy gleby (w ramach potrzeb) oraz usuwanie biomasy -konserwacja urządzeń wodnych oraz utrzymywanie we właściwym stanie istniejących urządzeń wodnych uniemożliwiających odwodnienie siedlisk (w ramach potrzeb) -trwałe zapewnienie dobrej jakości siedliska poprzez wypas zwierząt -ochrona łęgów przed drapieżnikami poprzez mechaniczną ochronę komór gniazdowych przed drapieżnikami przy zastosowaniu m.in.: siatek stalowych, osłon mechanicznych -poprawa warunków hydrologicznych poprzez odtwarzanie zabagnień przez podniesienie poziomu wody, tworzenie oczek (z wypłyconiami i nieregularną linią brzegową oraz wywiezieniem urobku) oraz pogłębianie istniejących lub ich utrzymanie.	Mikołajki - działka ewid. nr 79/14 obręb Śniadowo gm. Mrągowo - działka ewid. nr 44/1, 42/3, 42/4, 42/6, 42/7, 57/6, 57/8, 57/9, 60/1, 61, 63, 64, 65, 3006/1obręb Kosewo gm. Mrągowo - zgodnie z załącznikiem nr 10		posiadaczem obszaru
--	--	--	--	--	---------------------

c) po pkt 5 dodaje się pkt.: 5a, 5b i 5c w brzmieniu:

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Termin realizacji	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
5a	9170 Grąd środkowo-europejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	Stosowanie rębni złożonych z długim i bardzo długim okresem odnowienia z wykorzystaniem istniejących i inicjowanych w trakcie rębni odnowień naturalnych. Rębnie należy prowadzić w kierunku kształtowania właściwej struktury gatunkowej młodych drzewostanów zgodnej z typem siedliska przyrodniczego. Zwiększanie ogólnej ilości martwego drewna w siedlisku do poziomu 10m³/ha poprzez pozostawianie martwego drewna oraz drzew dziuplastych. Modyfikacja zasad gospodarki leśnej poprzez pozostawianie w drzewostanach ponad 40-letnich martwych i zamierających drzew, w tym także złomów i wywrotów oraz drzew dziuplastych, o ile nie	Całe zasoby siedliska w obszarze	Cały okres obowiązywania planu	Nadleśnictwo Maskulińskie

		zagrożą bezpieczeństwu ludzi i mienia. W przypadku pozostawiania drzew zamierających, w tym także złomów i wywrotów oraz ewentualnego wykorzystywania katastrof naturalnych, przy podejmowaniu ostatecznej decyzji co do wymienionych działań, obligatoryjnie należy kierować się utrzymaniem właściwego stanu sanitarnego lasu oraz względami ochrony przeciwpożarowej.			
5b	1903 Lipiennik Loesela <i>Liparis loeselii</i>	Przeciwdziałanie sukcesji drzew i krzewów. Wyciąć drzewa i krzewy (także na obrzeżu turzycowiska w sąsiedztwie stanowiska), a następnie nie dopuszczać do rozwoju podrostu. Usunąć pozyskaną biomasę. Nie usuwać roślinności zielnej.	Stanowisko 1 GUID: 6ff7 oraz obszar z nalotem drzew pomiędzy stanowiskiem, a zwartym pasem zarośli wierzbowo-olszowych na obrzeżu niecki Działka ewidencyjna nr 3006/1 obręb Kosewo, gmina Mrągowo, woj. warmińsko-mazurskie	Zabieg powtarzać raz na 5 lat w okresie jesiennym (IX-X)	RDOŚ w Olsztynie na podstawie porozumienia zawartego z zarządcą lub posiadaczem obszaru
5c	1393 Sierpowiec błyszczący <i>Drepanocladus vernicosus</i>	Przeciwdziałanie sukcesji drzew i krzewów. Wyciąć drzewa i krzewy (także na obrzeżu turzycowiska w sąsiedztwie stanowiska), a następnie nie dopuszczać do rozwoju podrostu. Usunąć pozyskaną biomasę. Nie usuwać roślinności zielnej.	Stanowisko 1 GUID: d43b oraz obszar z nalotem drzew pomiędzy stanowiskiem, a zwartym pasem zarośli wierzbowo-olszowych na obrzeżu niecki. Działka ewidencyjna nr 3006/1 obręb Kosewo, gmina Mrągowo, woj. warmińsko-mazurskie	Zabieg powtarzać raz na 5 lat w okresie jesiennym (IX-X)	RDOŚ w Olsztynie na podstawie porozumienia zawartego z zarządcą lub posiadaczem obszaru

d) po pkt 10 dodaje się pkt 10a w brzmieniu:

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Termin realizacji	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
10a	1220 Żółw błotny <i>Emys orbicularis</i>	Zintensyfikowanie działalności rolniczej na potencjalnym łęgowsku (wypas, wykaszanie).	Działki ewid. nr 201, 203/2, 203/5, 203/4, 241, 275, 277/7 obręb Baranowo gm. Mikołajki - zgodnie z załącznikiem nr 10	Cały okres obowiązywania planu	Zarządca lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z RDOŚ w Olsztynie

e) po pkt 15 dodaje się pkt.: 15a i 15b w brzmieniu:

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Termin realizacji	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
15a	1903 Lipiennik Loesela <i>Liparis loeselii</i>	Monitoring stanu ochrony gatunku zgodnie z metodyką PMS GIOŚ.	Stanowisko 1 GUID: 6ff7 wraz z całym potencjalny siedliskiem	Co 3 lata	RDOŚ w Olsztynie

15b	1393 Sierpowiec błyszczący <i>Drepanocladus vernicosus</i>	Monitoring stanu ochrony gatunku zgodnie z metodyką PMS GIOŚ.	Stanowisko 1 GUID: d43b wraz z całym potencjalnym siedliskiem	Co 3 lata	RDOŚ w Olsztynie
-----	--	--	--	-----------	---------------------

f) uchyla się pkt.: 20, 21, 22, 23, 24.

4) Dodaje się załącznik nr 10 w brzmieniu określonym w załączniku nr 3 do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska
w Olsztynie

Agata Moździerz

Załącznik nr 1 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z
dnia 12 kwietnia 2024 r.

Załącznik nr 3

Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Mazurska Ostoja Żółwia Baranowo PLH280055

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia
		Istniejące	Potencjalne	
1	3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nymphaeion</i> , <i>Potamion</i>	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	J02: spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych H01.05: Rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem E01.04: inne typy zabudowy I01: problematyczne gatunki rodzime A02.01: Intensyfikacja rolnictwa K01.03: Wysychanie	Poza powolną naturalną sukcesją nie zidentyfikowano innych wyraźnych i znaczących zagrożeń. Niemniej potencjalnie, biorąc pod uwagę presję na zagospodarowywanie terenów wokół zbiorników wodnych, za zagrożenie należy uznać zabudowę, a także ewentualne zanieczyszczenia spowodowane intensyfikacją rolnictwa.
2	6210 Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i>) Uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie występowania siedliska, jego stanu ochrony oraz zaplanowanie działań ochronnych w oparciu o stwierdzone zagrożenia - Zachowanie otwartego charakteru siedliska	A03.03: Zaniechanie / brak koszenia A04.03: Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu J02: Spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych – Zmiana stosunków wilgotnościowych (wzrost wilgotności gleby, przesuszenie) K02.03: Eutrofizacja (naturalna) – Eutrofizacja siedlisk K02.01: Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	A02.03: Usuwanie trawy pod grunty orne – Zaorywanie A08: Nawożenie/nawozy sztuczne – nawożenie i dosiewanie gatunków wysoko produktywnych na murawach B01: Zalesianie terenów otwartych – Powodujące zanik siedliska E01: Tereny zurbanizowane, tereny zamieszkane – Zabudowa siedliska ograniczająca jego powierzchnię	Na stanowisku najwyraźniej zaznacza się zagrożenie spowodowane sukcesją drzew i krzewów; teren jest nieużytkowany kośnie, nie prowadzi się wypasu, co prowadzi do uruchomienia sukcesji i zarastania siedliska.

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia
		Istniejące	Potencjalne	
3	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	A04.01: wypas intensywny A03.03: Zaniechanie / brak koszenia	A03.03: Zaniechanie / brak koszenia A02.03: Usuwanie trawy pod grunty orne – Zaorywanie B01: Zalesianie terenów otwartych – Powodujące zanik siedliska E01: Tereny zurbanizowane, tereny zamieszkane – Zabudowa siedliska ograniczająca jego powierzchnię	Zagrożeniem dla siedliska w obszarze jest nadmierny wypas, a także zarastanie siedliska na skutek zaniechania lub braku koszenia. Ponadto potencjalnie, biorąc pod uwagę presję na zagospodarowywanie terenów otwartych, za zagrożenie należy uznać ewentualne zalesienia oraz rozwój zabudowy ograniczających powierzchnię siedliska
4	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	J02.01: Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie – Melioracje powodujące obniżenia poziomu wód/zbyt mocne przesuszenie	A02.01: Intensyfikacja rolnictwa – Intensyfikacja gospodarki łąkarskiej D01: Drogi, ścieżki i drogi kolejowe – Budowa szlaków komunikacyjnych przecinających kompleksy torfowisk J02.05.04: Zbiorniki wodne – Budowa zbiorników retencyjnych K02.04: Zakwaszenie (naturalne) – Zmiany chemizmu wody	Zagrożeniem dla siedliska w ostatnich latach jest przede wszystkim obniżanie się poziomu wód gruntowych i powierzchniowych, co powoduje zanik lokalnych zabagnień i oczek wodnych, w tym przesuszanie tego siedliska.
5	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	B02: Gospodarka leśna i plantacyjna; użytkowanie lasów i plantacji	B07: Inne rodzaje praktyk leśnych – sztuczne wprowadzanie drzewostanów sosnowych, preferowanie w składzie gatunkowym świerka/wprowadzanie obcych siedliskowo drzewostanów I01: Nierodzące gatunki zaborcze	Efektom gospodarki leśnej w obszarze jest niewielki zapas martwego drewna, zwłaszcza wielkowymiarowego oraz obce ekologicznie i geograficznie gatunki drzew. Potencjalnie zagrożeniem w obszarze są nierodzące gatunki zaborcze; grąd jest zbiorowiskiem, które może zostać skolonizowane przez obce gatunki, m.in. <i>Impatiens parviflora</i> i <i>Prunus serotina</i> .
6	*91D0 Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi</i> - <i>Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi</i> - <i>Pinetum</i> , <i>Pino mugo</i> - <i>Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii</i> - <i>Piceetum</i> i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne)	Brak podstaw do wskazania zagrożeń. (Z powodu pierwotnego błędu naukowego nieprawidłowo zakwalifikowano płat torfowiska o charakterze przejściowym, nawiązującego pod względem flory do torfowisk wysokich, które podlega sukcesji jako stanowisko siedliska. Po weryfikacji siedlisko wskazano do usunięcia z listy przedmiotów ochrony).		

Lp.	Przedmiot ochrony		Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
7	1220 Żółw błotny <i>Emys orbicularis</i>	Stanowisko: Cudnochy I	A02.03: Usuwanie trawy pod grunty orne B07: Inne rodzaje praktyk leśnych J02: Spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych – K02.01: Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	A08: Nawożenie/nawozy sztuczne – D01: Drogi, ścieżki i drogi kolejowe – E01: Tereny zurbanizowane, tereny zamieszkane – inne typy – G01: Sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze G01.03.02 rajdowe kierowanie pojazdami zmotoryzowanymi	Stanowisko to jest głównie zagrożone prowadzona tam gospodarką orną na łęgowskich żółwi błotnych. Ponadto jako zagrożenie zidentyfikowano używanie ciężkiego sprzętu podczas prac leśnych, a także widoczne obniżanie się poziomu wody (poza terenami Lasów Państwowych). Postępująca sukcesja na terenach otwartych będących łęgowskimi żółwia jest także czynnikiem zagrożenia powodujących zacienienie stanowisk i zmniejszenie ich udatności dla tego gatunku. Z uwagi na użytkowanie rolnicze tego stanowiska żółwia błotnego, zagrożeniem potencjalnym jest chemizacja rolnictwa (środki ochrony roślin i nawożenie), a także rozwój zabudowy, niekontrolowany rozwój turystyki poprzez zabudowywanie miejsc bytowania żółwi błotnych oraz przebudowa drogi ekspresowej nr 16 mogąca spowodować przecięcie szlaków migracyjnych. Zagrożeniem potencjalnym są także organizowane w obszarze rajdy samochodowe mogące zakłócać trasy migracji żółwi oraz incydentalnie powodować ich śmiertelność na trasach przejazdów.
		Stanowisko: Cudnochy II	A03.03: Zaniechanie / brak koszenia A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu J02.01: Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie (J02.01) K03.04 Drapieżnictwo D01.02 Drogi, autostrady	E01.03 Zabudowa rozproszona B01.01 Zalesianie terenów otwartych (drzewa rodzime) M01.02 Susze i zmniejszenie opadów G01.03.02 rajdowe kierowanie pojazdami zmotoryzowanymi	Duża część potencjalnych łęgowskich na tym obszarze jest bardzo ekstensywnie wykorzystywana rolniczo lub zaniechano użytkowania/koszenia tych terenów, co często prowadzi do ich zacieniania i zadarniania. Zacienione łęgowskie stają się nieodpowiednie do składania i inkubacji jaj. Obniżanie poziomu wód gruntowych i powierzchniowych, co powoduje zanik lokalnych zabagnień i oczek wodnych, czyli miejsc bytowania żółwi błotnych. Wzrost presji drapieżniczej, głównie ze strony lisa. Zacienienie łęgowskich powoduje powstanie na nich niekorzystnych warunków termicznych dla rozwijających się żółwi. Zagrożeniem potencjalnym są także organizowane

Lp.	Przedmiot ochrony		Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
					w obszarze rajdy samochodowe mogące zakłócać trasy migracji żółwi oraz incydentalnie powodować ich śmiertelność na trasach przejazdów.
		Stanowisko: Nadawki	A03.03 Zaniechanie / brak koszenia A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie K03.04 Drapieżnictwo D01.02 Drogi, autostrady	E01.03 Zabudowa rozproszona B01.01 Zalesianie terenów otwartych (drzewa rodzime) M01.02 Susze i zmniejszenie opadów G01.03.02 rajdowe kierowanie pojazdami zmotoryzowanymi	Duża część potencjalnych łągowisk na tym obszarze jest bardzo ekstensywnie wykorzystywana rolniczo lub zaniechano użytkowania/koszenia tych terenów, co często prowadzi do ich zacieniania i zadarniania. Zacienione łągowisko staje się nieodpowiednie do składania i inkubacji jaj. Obniżanie poziomu wód gruntowych i powierzchniowych, co powoduje zanik lokalnych zabagnień i oczek wodnych, czyli miejsc bytowania żółwi błotnych. Wzrost presji drapieżniczej, głównie ze strony lisa. Zacienienie łągowisk powoduje powstanie na nich niekorzystnych warunków termicznych dla rozwijających się żółwi. Na stanowisku Nadawki kilkakrotnie obserwowano przechodzenie żółwi błotnych przez drogę krajową numer 16 (wykonano w tym miejscu system dolnych przejść, który jest dedykowany żółwiom błotnym) Zagrożeniem potencjalnym są także organizowane w obszarze rajdy samochodowe mogące zakłócać trasy migracji żółwi oraz incydentalnie powodować ich śmiertelność na trasach przejazdów.
		Stanowisko: Faszcze	B07: Inne rodzaje praktyk leśnych K02.01: Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	D01: Drogi, ścieki i drogi kolejowe – D01.02: Drogi E01: Tereny zurbanizowane, tereny zamieszkane – inne typy G01: Sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze J02: Spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych	Jako zagrożenie zidentyfikowano używanie ciężkiego sprzętu podczas prac leśnych, a także postępującą sukcesję na terenach otwartych będących łągowiskami żółwia, która jest czynnikiem powodującym zacienienie stanowisk i zmniejszenie ich udatności dla tego gatunku. Z uwagi na presję inwestycyjną, zagrożeniem potencjalnym jest rozwój zabudowy oraz niekontrolowany rozwój turystyki poprzez zabudowywanie miejsc bytowania żółwi błotnych oraz przebudowa drogi ekspresowej nr 16 i modernizacja drogi lokalnej Faszcze-Cudnochy, mogące spowodować

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia
		Istniejące	Potencjalne	
				przecięcie szlaków migracyjnych.
	Stanowisko: Nowe Sady	E01: Tereny zurbanizowane, tereny zamieszkane – inne typy J02: Spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych	A08: Nawożenie/nawozy sztuczne G01: Sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze	Jako zagrożenie zidentyfikowano rozwój zabudowy mogący wpływać na dostępność odpowiednich siedlisk poprzez zabudowywanie miejsc bytowania żółwi błotnych, a także obserwowane obniżanie się poziomu wód warunkujących dostęp do siedlisk hydrogenicznych odpowiednich dla gatunku. Z uwagi na użytkowanie rolnicze tego stanowiska żółwia błotnego, zagrożeniem potencjalnym jest chemizacja rolnictwa (środki ochrony roślin i nawożenie), a także niekontrolowany rozwój turystyki.
	Stanowisko: Kosewo	A02.01: Intensyfikacja rolnictwa – D01: Drogi, ścieżki i drogi kolejowe J02: Spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych K02.01: Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	A08: Nawożenie/nawozy sztuczne – Chemizacja rolnictwa (środki ochrony roślin i nawożenie) D01: Drogi, ścieżki i drogi kolejowe – Przebudowa drogi ekspresowej nr 16 mogąca spowodować przecięcie szlaków migracyjnych E01: Tereny zurbanizowane, tereny zamieszkane – inne typy – Zabudowa ważnych miejsc dla bytowania żółwi błotnych G01: Sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze – Niekontrolowany rozwój turystyki	Stanowisko to jest głównie zagrożone prowadzona tam gospodarką rolną – mechanizacja w rolnictwie może negatywnie oddziaływać na lęgowiska żółwi błotnych. Duża część lęgowisk na tym obszarze jest zagrożona postępującą sukcesją na terenach otwartych, co z kolei powoduje zacienianie i zadarnianie stanowiska. Obniżanie poziomu wód gruntowych i powierzchniowych, co powoduje zanik lokalnych zabagnień i oczek wodnych, czyli miejsc bytowania żółwi błotnych.
	Stanowisko: Zawady	E01: Tereny zurbanizowane, tereny zamieszkane – inne typy K02.01: Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	A08: Nawożenie/nawozy sztuczne – D01: Drogi, ścieżki i drogi kolejowe – J02: Spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych – G01: Sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze	Postępująca sukcesja na terenach otwartych będących lęgowiskami żółwia jest także czynnikiem zagrożenia powodujących zacienienie stanowisk i zmniejszenie ich udatności dla tego gatunku. Z uwagi na presję inwestycyjną, zagrożeniem jest także rozwój zabudowy oraz niekontrolowany rozwój turystyki poprzez zabudowywanie miejsc bytowania żółwi błotnych.

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia
		Istniejące	Potencjalne	
8	1166 Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	J02: Spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych	D01: Drogi, ścieżki i drogi kolejowe – F01.01: Intensywna hodowla ryb, intensyfikacja	Zagrożeniem dla gatunku w obszarze w ostatnich latach jest przede wszystkim obniżanie się poziomu wód gruntowych i powierzchniowych, co powoduje zanik lokalnych zabagnień i oczek wodnych, w tym przesuszanie siedlisk właściwych dla wymagań tego gatunku.
9	1188 Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	J02: Spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych	A08: Nawożenie/nawozy sztuczne	Zagrożeniem dla gatunku w obszarze w ostatnich latach jest przede wszystkim obniżanie się poziomu wód gruntowych i powierzchniowych, co powoduje zanik lokalnych zabagnień i oczek wodnych, w tym przesuszanie siedlisk właściwych dla wymagań tego gatunku.
10	1393 Sierpowiec błyszczący <i>Drepanocladus vernicosus</i>	K.02.01: Ewolucja biocenotyczna	JO2: Spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych	Wkraczanie na stanowisko krzewów i drzew, które doprowadzą do wzrostu zacienienia. Sukcesja w kierunku zbiorowisk zaroślowych i leśnych na torfowiskach i turzycowiskach prowadzi do zanikania gatunków światłożądnych. Na terenie występowania sierpowca nie były prowadzone zabiegi usuwania nalotu olszy czarnej, wierzb ani kruszyny.
11	1903 Lipiennik Loesela <i>Liparis loeselii</i>	K.02.01: Ewolucja biocenotyczna	JO2: Spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych	Wkraczanie na stanowisko krzewów i drzew, które doprowadzą do wzrostu zacienienia. Sukcesja w kierunku zbiorowisk zaroślowych i leśnych na torfowiskach i turzycowiskach prowadzi do zanikania gatunków światłożądnych. Na terenie występowania lipiennika nie były prowadzone zabiegi usuwania nalotu olszy czarnej, wierzb ani kruszyny.

Załącznik nr 2 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
w Olsztynie z dnia 12 kwietnia 2024 r.

Załącznik nr 4

Cele działań ochronnych w obszarze Natura 2000 Mazurska Ostoja Żółwia Baranowo PLH280055

Lp.	Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych
1.	3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nymphaeion</i> , <i>Potamion</i>	<u>Powierzchnia siedliska</u>: utrzymanie powierzchni siedliska w obszarze na poziomie wskaźnika FV na powierzchni min. 110 ha <u>Charakterystyczna kombinacja zbiorowisk w obrębie transektu</u>: utrzymanie lub osiągnięcie wskaźnika na poziomie U1 – możliwy brak nymfeidów lub elodeidów lub obecne obie grupy, ale wówczas w zbiorowiskach elodeidów obecność rogatka sztywnego <i>Ceratophyllum demersum</i> więcej niż 25%. Pleustofity obecne lub nie. <u>Gatunki wskazujące na degenerację</u>: utrzymanie stanu FV, w którym brak gatunków obcych i inwazyjnych (dopuszcza się obecność moczarki kanadyjskiej) <u>Barwa wody</u>: utrzymanie stanu U1, w którym woda jest wyraźnie zielono zabarwiona. <u>Konduktywność</u> (przewodnictwo elektrolityczne): utrzymanie dotychczasowej wartości na poziomie FV, tj. poniżej 600 $\mu\text{S cm}^{-1}$ <u>Przezroczystość wody</u>: utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny U1, tj. widzialności krążka Secchiego 1,0 m - 2,5 m (dla zbiorników głębokich). W przypadku jezior bardzo płytkich widzialność krążka Secchiego nie sięgająca dna.
2.	6210 Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i>)	Zachowanie otwartego charakteru siedliska. Uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie występowania siedliska, jego stanu ochrony oraz zaplanowanie działań ochronnych w oparciu o stwierdzone zagrożenia.
3.	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	<u>Powierzchnia siedliska</u>: Utrzymanie siedliska w obszarze na powierzchni minimum 160 ha lub niewielki spadek powierzchni odpowiadający ocenie U1 parametru <u>Struktura przestrzenna płatów</u>: utrzymanie wskaźnika na poziomie U2 lub poprawa do U1, tj. utrzymanie obecnego poziomu fragmentacji - płyty po kilka arów <u>Gatunki charakterystyczne</u>: Utrzymanie występowania co najmniej 3-4 gatunków charakterystycznych, co odpowiada ocenie U1 wskaźnika. <u>Gatunki dominujące</u>: poprawa oceny U2 wskaźnika do oceny U1 dla około 10 % płatów siedliska, na pozostałej powierzchni utrzymanie oceny U1, tj. utrzymanie silnej dominacji (>50%) gatunków typowych dla łąk świeżych. <u>Obce gatunki inwazyjne</u>: poprawa oceny wskaźnika do poziomu U1 odpowiadającego obecności gatunków o niskim stopniu inwazyjności w pokryciu <5% transektu lub pojedynczych osobników gatunków wysoce inwazyjnych. <u>Gatunki ekspansywne roślin zielnych</u>: poprawa wskaźnika do poziomu U1 na około 10% płatów siedliska, na pozostałej powierzchni utrzymanie

		oceny U1, tj. pokrycie żadnego z gatunków silnie ekspansywnych nie przekracza 10% i łączne pokrycie gatunków ekspansywnych <50%. <u>Ekspansja krzewów i podrostu drzew:</u> poprawa wskaźnika do poziomu U1 na około 10% płatów siedliska, na pozostałej powierzchni utrzymanie oceny U1, tj. łączne pokrycie na transekcie 1-5%. Udział dobrze zachowanych płatów siedliska: poprawa wskaźnika do poziomu U1 na około 10% płatów siedliska, na pozostałej powierzchni utrzymanie oceny U1, tj. płaty dobrze zachowane stanowią 50-79% powierzchni transektu lub generalnie płaty na transekcie mało typowe, średnio bogate w gatunki. Wojłok (martwa materia organiczna): utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny U1, tj. wojłok 2-5 cm.
4.	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	Zachowanie otwartego charakteru siedliska. Uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie występowania siedliska, jego stanu ochrony oraz zaplanowanie działań ochronnych w oparciu o stwierdzone zagrożenia.
5.	9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	<u>Powierzchnia siedliska:</u> Utrzymanie siedliska w obszarze na powierzchni min. 200 ha <u>Charakterystyczna kombinacja florystyczna:</u> utrzymanie wskaźnika na poziomie FV, tj. kombinacja florystyczna typowa, właściwa dla siedliska przyrodniczego <u>Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie:</u> utrzymanie wskaźnika na poziomie FV, tj. utrzymanie stanu w którym brak jest inwazyjnych gatunków obcych w podszycie i runie. <u>Ekspansywne gatunki rodzime w runie:</u> utrzymanie wskaźnika na poziomie FV, tj. brak gatunków ekspansywnych lub pojedyncze okazy gatunków nitrofilnych w runie <u>Struktura pionowa i przestrzenna roślinności:</u> poprawa wskaźnika do poziomu do U1, tj. do stanu w którym jednolity stary drzewostan lub struktura zróżnicowana ze zwartym starym drzewostanem zajmuje 10–50% powierzchni <u>Wiek drzewostanu (udział starodrzewu):</u> utrzymanie wskaźnika na poziomie U2 lub poprawa do U1, tj. <10% udział drzew starszych niż 100 lat, ale >50% udział drzew starszych niż 50 lat, uzyskanie oceny U1 dla wskaźnika wykracza poza okres obowiązywania planu zadań ochronnych. <u>Naturalne odnowienie drzewostanu:</u> utrzymanie U, tj. pojedyncze odnowienia naturalne, nie reagujące na luki lub też w lukach lecz z licznymi śladami zgryzania przez zwierzynę płową <u>Gatunki obce w drzewostanie:</u> poprawa do poziomu FV, tj. udział gatunków obcych poniżej 1% i nie odnawiające się <u>Martwe drewno (łączne zasoby):</u> poprawa wskaźnika do poziomu U1 jako cel długofalowy (osiągnięcie celu wykracza poza okres obowiązywania pzo), tj. zasoby martwego drewna na poziomie 10–20 m³/ha <u>Martwe drewno wielkowymiarowe:</u> poprawa wskaźnika do poziomu U1

			jako cel długofalowy (osiągnięcie celu wykracza poza okres obowiązywania pzo), tj. zasoby martwego drewna na poziomie 3 – 5 szt. /ha <u>Inne zniekształcenia, w tym zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna:</u> : utrzymanie wskaźnika na poziomie FV, tj. utrzymanie stanu braku zniekształceń, w tym zniszczeń runa i gleby związanych z pozyskaniem drewna.
6.	*91D0 Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> , <i>Pino mugo-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i> i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne)		Brak podstaw do wskazania celów działań. <i>(Z powodu pierwotnego błędu naukowego nieprawidłowo zakwalifikowano płat torfowiska o charakterze przejściowym, nawiązujący pod względem flory do torfowisk wysokich, które podlega sukcesji jako siedlisko *91D0)</i>
7.	1220 Żółw błotny <i>Emys orbicularis</i>	Stanowisko: Cudnochy I	<u>Względna liczebność:</u> utrzymanie wskaźnika na poziomie U1, tj. względna liczebność żółwie błotnego szacowana na 40-50 dorosłych osobników <u>Struktura wiekowa:</u> poprawa wskaźnika do poziomu U1 (obecnie brak młodych osobników), tj. udział młodych osobników na poziomie < 25% <u>Izolacja przestrzenna:</u> utrzymanie wskaźnika na obecnym poziomie FV - mała izolacja. W okolicy dużo cieków oraz zabagnień śródpolnych i śródleśnych. Zgodnie ze wskaźnikiem wody stojące (brak połączeń między nimi) - kolejne stanowisko do 3 km; wody stojące z połączeniami wodnymi - kolejne stanowisko oddalone do 6 km; cieki - kolejne stanowisko oddalone nie więcej niż 7 km <u>Powierzchnia siedliska wodnego:</u> utrzymanie wskaźnika na poziomie FV, tj. utrzymanie siedliska wodnego (olsu) oraz pozostałych siedlisk wodnych gdzie obserwowano żółwie i odnaleziono DNA na powierzchni 35 ha. W porównaniu z latami poprzednimi powierzchnia siedlisk wodnych znacznie wzrosła (efekt realizacji przez GL LP tzw. małej retencji). <u>Typ wód:</u> utrzymanie właściwego stanu FV w formie słabo zarastających głębokich olsów z licznymi dołami potorfowymi, torfowisk niskich z wierzbą, oraz małych zbiorników szybko się nagrzewających się <u>Dostępność kryjówek i miejsc wykorzystywanych do wygrzewania się:</u> utrzymanie wskaźnika na obecnym poziomie FV, tj. powszechna obecność różnorodnych miejsc do wygrzewania się i ukrywania; akweny bogate w helofity (rośliny wynurzone, tworzące przybrzeżne szuwały), amfifity (rośliny ziemnowodne, występujące w strefie wahań poziomu wody) i nimfeidy (rośliny o liściach pływających), powalone drzewa, konary itp; obecne limneidy (rośliny swobodnie pływające po powierzchni wody). <u>Baza pokarmowa:</u> utrzymanie wskaźnika na poziomie FV, tj. baza pokarmowa obfita oraz jakościowo zróżnicowana <u>Dostępna powierzchnia łęgów:</u> poprawa wskaźnika do poziomu U1, tj. w stosunku do stanu poprzedniego pokrycie zwartymi zespołami roślinnymi większe do 10%. (pow. dostępna ≥ 10 arów); obecnie dostępna powierzchnia to około 3 ha (zmniejszona poprzez zacienienie łęgów przez uprawę sosnową oraz pod uprawę rolną (orka). <u>Stopień zacienienia łęgów:</u> poprawa obecnego poziomu zacienienia i osiągnięcie oceny FV wskaźnika, tj. w stosunku do poprzedniego stanu zacienienie takie samo lub mniejsze (<15% całkowitej powierzchni

			łęgowska). <u>Stanowisko:</u> <u>Cudnochyl II</u> <u>Względna liczebność:</u> utrzymanie wskaźnika na poziomie U2, tj. względna liczebność żółwie błotnego szacowana na 0-10 dorosłych osobników <u>Struktura wiekowa:</u> poprawa wskaźnika do poziomu U1 (obecnie brak młodych osobników), tj. udział młodych osobników na poziomie < 25% <u>Izolacja przestrzenna:</u> utrzymanie wskaźnika na obecnym poziomie FV - mała izolacja. W okolicy dużo cieków oraz zabagnień śródpolnych i śródleśnych. Zgodnie ze wskaźnikiem wody stojące (brak połączeń między nimi) - kolejne stanowisko do 3 km; wody stojące z połączeniami wodnymi - kolejne stanowisko oddalone do 6 km; ciek - kolejne stanowisko oddalone nie więcej niż 7 km <u>Powierzchnia siedliska wodnego:</u> utrzymanie wskaźnika na poziomie FV, tj. utrzymanie łącznej powierzchni siedlisk bagiennych, które mogą być siedliskami dobrymi do bytowania żółwi błotnych na ok. 30 ha. W porównaniu z latami poprzednimi powierzchnia siedlisk wodnych znacznie wzrosła (efekt realizacji przez GL LP tzw. małej retencji). <u>Typ wód:</u> utrzymanie właściwego stanu FV w formie słabo zarastających głębokich olsów z licznymi dołami potorfowymi, łożowiskami, rozlewiskami bobrowymi oraz małymi, szybko nagrzewającymi się zbiornikami wodnymi. <u>Dostępność kryjówek i miejsc wykorzystywanych do wygrzewania się:</u> utrzymanie wskaźnika na obecnym poziomie FV, tj. powszechna obecność różnorodnych miejsc do wygrzewania się i ukrywania; akweny bogate w helofity (rośliny wynurzone, tworzące przybrzeżne szuwały), amfifity (rośliny ziemnowodne, występujące w strefie wahań poziomu wody) i nimfeidy (rośliny o liściach pływających), powalone drzewa, konary itp; obecne limneidy (rośliny swobodnie pływające po powierzchni wody). <u>Baza pokarmowa:</u> utrzymanie wskaźnika na poziomie FV, tj. baza pokarmowa obfita oraz jakościowo zróżnicowana <u>Dostępna powierzchnia łęgówisk:</u> utrzymanie wskaźnika na poziomie U1, tj. w stosunku do stanu poprzedniego pokrycie zwartymi zespołami roślinnymi większe do 10%. (pow. dostępna ≥ 10 arów); obecnie dostępna powierzchnia to około 4 ha (zmniejszona poprzez zacienienie łęgówiska w wyniku sukcesji wtórnej). <u>Stopień zacienienia łęgówisk:</u> poprawa obecnego poziomu zacienienia i osiągnięcie oceny FV wskaźnika, tj. w stosunku do poprzedniego stanu zacienienie takie samo lub mniejsze (<15% całkowitej powierzchni łęgówiska).
--	--	--	---

		Stanowisko: Nadawki	<u>Względna liczebność</u>: utrzymanie wskaźnika na poziomie U2, tj. względna liczebność żółwie błotnego szacowana na 0-10 dorosłych osobników. Prawdopodobnie na stanowisku brak stałej populacji. <u>Struktura wiekowa</u>: poprawa wskaźnika do poziomu U1 (obecnie brak młodych osobników), tj. udział młodych osobników na poziomie < 25% <u>Izolacja przestrzenna</u>: utrzymanie wskaźnika na obecnym poziomie FV - mała izolacja. W okolicy dużo cieków oraz zabagnień śródpolnych i śródleśnych. Zgodnie ze wskaźnikiem wody stojące (brak połączeń między nimi) - kolejne stanowisko do 3 km; wody stojące z połączeniami wodnymi - kolejne stanowisko oddalone do 6 km; cieki - kolejne stanowisko oddalone nie więcej niż 7 km <u>Powierzchnia siedliska wodnego</u>: utrzymanie wskaźnika na poziomie U1, tj. utrzymanie łącznej powierzchni siedlisk bagiennych, które mogą być siedliskami dobrymi do bytowania żółwi błotnych na ok. 18 ha. <u>Typ wód</u>: utrzymanie właściwego stanu FV w formie słabo zarastających głębokich olsów z licznymi dołami potorfowymi, łożowiskami, rozlewiskami bobrowymi oraz małymi, szybko nagrzewającymi się zbiornikami wodnymi. <u>Dostępność kryjówek i miejsc wykorzystywanych do wygrzewania się</u>: utrzymanie wskaźnika na obecnym poziomie FV, tj. powszechna obecność różnorodnych miejsc do wygrzewania się i ukrywania; akweny bogate w helofity (rośliny wynurzone, tworzące przybrzeżne szuwały), amfifity (rośliny ziemnowodne, występujące w strefie wahań poziomu wody) i nimfeidy (rośliny o liściach pływających), powalone drzewa, konary itp; obecne limneidy (rośliny swobodnie pływające po powierzchni wody). <u>Baza pokarmowa</u>: utrzymanie wskaźnika na poziomie FV, tj. baza pokarmowa obfita oraz jakościowo zróżnicowana <u>Dostępna powierzchnia łęgówisk</u>: osiągnięcie stanu wskaźnika U1 (W stosunku do stanu poprzedniego pow. dostępna ≥ 10 arów), gdyż obecnie na tym stanowisku nie są znane łęgówiska żółwia błotnego. Jedynie na podstawie obserwacji terenowych wytypowano około 1 ha siedlisk, które mogą być łęgówiskami. <u>Stopień zacienienia łęgówisk</u>: poprawa obecnego poziomu zacienienia i osiągnięcie oceny U1 wskaźnika, tj. w stosunku do poprzedniego stanu zacienienie łęgówiska wzrosło, osiągając 15-30% jego powierzchni
		Stanowisko: Faszcze	<u>Względna liczebność</u>: utrzymanie wskaźnika na poziomie U2, tj. względna liczebność żółwie błotnego szacowana na 10 dorosłych osobników <u>Struktura wiekowa</u>: poprawa wskaźnika do poziomu U1 (obecnie brak młodych osobników), tj. udział młodych osobników na poziomie < 25% <u>Izolacja przestrzenna</u>: utrzymanie wskaźnika na obecnym poziomie U1 - średnia izolacja. Wody stojące (brak połączeń między nimi) - kolejne stanowisko 3-5 km; wody stojące z połączeniami wodnymi - kolejne stanowisko oddalone o ponad 6-10 km; cieki – kolejne stanowisko oddalone nie więcej niż 7 -12 km

			<u>Powierzchnia siedliska wodnego</u>: utrzymanie wskaźnika na poziomie U1; łączna powierzchnia siedlisk wodnych (olsów, oczek wodnych), gdzie odnaleziono DNA żółwia błotnego to około 20 ha. W porównaniu z latami poprzednimi powierzchnia siedlisk wodnych znacznie wzrosła (efekt realizacji działań z zakresu małej retencji). <u>Typ wód</u>: utrzymanie właściwego stanu FV w formie śródleśnych i śródpolnych oczek wodnych typu małych silnie zarastających zbiorników eutroficznych oraz głębokich olsów. <u>Dostępność kryjówek i miejsc wykorzystywanych do wygrzewania się</u>: zachowanie wskaźnika na obecnym poziomie FV, tj. powszechna obecność różnorodnych miejsc do wygrzewania się i ukrywania; akweny bogate w helofity (rośliny wynurzone, tworzące przybrzeżne szuwały), amfifity (rośliny ziemnowodne, występujące w strefie wahań poziomu wody) i nimfeidy (rośliny o liściach pływających), powalone drzewa, konary itp; obecne limneidy (rośliny swobodnie pływające po powierzchni wody). <u>Baza pokarmowa</u>: utrzymanie wskaźnika na poziomie FV, tj. baza pokarmowa obfita oraz jakościowo zróżnicowana <u>Dostępna powierzchnia lęgówisk</u>: osiągnięcie stanu wskaźnika U1 (w stosunku do stanu poprzedniego pow. dostępna ≥ 10 arów), gdyż obecnie na tym stanowisku nie są znane lęgówiska żółwia błotnego. Jedynie na podstawie obserwacji terenowych wytypowano około 4 ha siedlisk, które mogą być lęgówiskami. <u>Stopień zacienienia lęgówisk</u>: obecnie na tym stanowisku nie są znane lęgówiska żółwia błotnego, możliwa poprawa wskaźnika na siedliskach potencjalnych do poziomu U1, tj. do stanu, w którym w stosunku do poprzedniego stanu zacienienie lęgówiska wzrosło, osiągając 15-30% jego powierzchni
	Stanowisko: Nowe Sady		<u>Względna liczebność</u>: utrzymanie wskaźnika na poziomie U2, tj. względna liczebność żółwie błotnego szacowana na 5-10 dorosłych osobników <u>Struktura wiekowa</u>: poprawa wskaźnika do poziomu U1 (obecnie brak młodych osobników/nigdy nie obserwowano młodych osobników), tj. udział młodych osobników na poziomie $< 25\%$ <u>Izolacja przestrzenna</u>: utrzymanie wskaźnika na obecnym poziomie U1 - średnia izolacja. Wody stojące (brak połączeń między nimi) - kolejne stanowisko 3-5 km; wody stojące z połączeniami wodnymi - kolejne stanowisko oddalone o ponad 6-10 km; cieki – kolejne stanowisko oddalone nie więcej niż 7 -12 km <u>Powierzchnia siedliska wodnego</u>: utrzymanie wskaźnika na poziomie U1; łączna powierzchnia siedlisk wodnych (Bagno Prawdowskie) to około 92 ha, dobre warunki wodne można oszacować na najwyżej 10-20% tej powierzchni. <u>Typ wód</u>: utrzymanie właściwego stanu FV w formie dużych rozległych torfowisk niskich i przejściowych, częściowo pokrytych lasem i zakrzaczeniami wierzby. <u>Dostępność kryjówek i miejsc wykorzystywanych do wygrzewania się</u>: zachowanie wskaźnika na obecnym poziomie FV, tj. powszechna obecność różnorodnych miejsc do wygrzewania się i ukrywania; akweny bogate

			w helofity (rośliny wynurzone, tworzące przybrzeżne szuwały), amfifity (rośliny ziemnowodne, występujące w strefie wahań poziomu wody) i nimfeidy (rośliny o liściach pływających), powalone drzewa, konary itp; obecne limneidy (rośliny swobodnie pływające po powierzchni wody). <u>Baza pokarmowa:</u> utrzymanie wskaźnika na poziomie FV, tj. baza pokarmowa obfita oraz jakościowo zróżnicowana <u>Dostępna powierzchnia łęgówisk:</u> osiągnięcie stanu wskaźnika U1 (w stosunku do stanu poprzedniego pow. dostępna ≥ 10 arów), gdyż obecnie na tym stanowisku nie są znane łęgówiska żółwia błotnego. Jedynie na podstawie obserwacji terenowych wytypowano około 1 ha siedlisk, które mogą być łęgówiskami. <u>Stopień zacienienia łęgówisk:</u> obecnie na tym stanowisku nie są znane łęgówiska żółwia błotnego, możliwa poprawa wskaźnika na siedliskach potencjalnych do poziomu U1, tj. do stanu, w którym w stosunku do poprzedniego stanu zacienienie łęgówiska wzrosło, osiągając 15-30% jego powierzchni
	Stanowisko: Kosewo		<u>Względna liczebność:</u> utrzymanie wskaźnika na poziomie U2, tj. względna liczebność żółwie błotnego szacowana na 10-15 dorosłych osobników <u>Struktura wiekowa:</u> poprawa wskaźnika do poziomu U1 (obecnie brak młodych osobników/nigdy nie obserwowano młodych osobników), tj. udział młodych osobników na poziomie $< 25\%$ <u>Izolacja przestrzenna:</u> utrzymanie wskaźnika na obecnym poziomie FV - mała izolacja. W okolicy dużo cieków oraz zabagnień śródpolnych i śródleśnych. Zgodnie ze wskaźnikiem wody stojące (brak połączeń między nimi) - kolejne stanowisko do 3 km; wody stojące z połączeniami wodnymi - kolejne stanowisko oddalone do 6 km; cieki - kolejne stanowisko oddalone nie więcej niż 7 km <u>Powierzchnia siedliska wodnego:</u> utrzymanie wskaźnika na poziomie FV, tj. łączna powierzchnia siedlisk wodnych (trzy duże kompleksy bagien) to około 56 ha. <u>Typ wód:</u> utrzymanie właściwego stanu FV w formie rozległych torfowisk niskich, zbiorników wodnych oraz zabagnienia częściowo pokrytego lasem i zakrzaczaniami wierzby. <u>Dostępność kryjówek i miejsc wykorzystywanych do wygrzewania się:</u> zachowanie wskaźnika na obecnym poziomie FV, tj. powszechna obecność różnorodnych miejsc do wygrzewania się i ukrywania; akweny bogate w helofity (rośliny wynurzone, tworzące przybrzeżne szuwały), amfifity (rośliny ziemnowodne, występujące w strefie wahań poziomu wody) i nimfeidy (rośliny o liściach pływających), powalone drzewa, konary itp; obecne limneidy (rośliny swobodnie pływające po powierzchni wody). <u>Baza pokarmowa:</u> utrzymanie wskaźnika na poziomie FV, tj. baza pokarmowa obfita oraz jakościowo zróżnicowana <u>Dostępna powierzchnia łęgówisk:</u> osiągnięcie stanu wskaźnika U1 (w stosunku do stanu poprzedniego pow. dostępna ≥ 10 arów), gdyż obecnie na tym stanowisku nie są znane łęgówiska żółwia błotnego. Jedynie na podstawie obserwacji terenowych wytypowano około 1 ha siedlisk, które mogą być łęgówiskami.

			<u>Stopień zacienienia łęgówisk</u>: obecnie na tym stanowisku nie są znane łęgówiska żółwia błotnego, możliwa poprawa wskaźnika na siedliskach potencjalnych do poziomu U1, tj. do stanu, w którym w stosunku do poprzedniego stanu zacienienie łęgówiska wzrosło, osiągając 15-30% jego powierzchni
		Stanowisko: Zawady	<u>Względna liczebność</u>: utrzymanie wskaźnika na poziomie U1, tj. względna liczebność żółwie błotnego szacowana na 20-30 dorosłych osobników <u>Struktura wiekowa</u>: poprawa wskaźnika do poziomu U1 (nie obserwowano młodych osobników), tj. udział młodych osobników na poziomie < 25% <u>Izolacja przestrzenna</u>: utrzymanie wskaźnika na obecnym poziomie FV - mała izolacja. W okolicy dużo cieków oraz zabagnień śródpolnych i śródleśnych. Zgodnie ze wskaźnikiem wody stojące (brak połączeń między nimi) - kolejne stanowisko do 3 km; wody stojące z połączeniami wodnymi - kolejne stanowisko oddalone do 6 km; cieki - kolejne stanowisko oddalone nie więcej niż 7 km <u>Powierzchnia siedliska wodnego</u>: utrzymanie wskaźnika na poziomie FV, tj. utrzymanie siedliska wodnego na powierzchni ok 60 ha. <u>Typ wód</u>: utrzymanie właściwego stanu FV w formie rozległych torfowisk niskich <u>Dostępność kryjówek i miejsc wykorzystywanych do wygrzewania się</u>: zachowanie wskaźnika na obecnym poziomie FV, tj. powszechna obecność różnorodnych miejsc do wygrzewania się i ukrywania; akwenty bogate w helofity (rośliny wynurzone, tworzące przybrzeżne szuwały), amfifity (rośliny ziemnowodne, występujące w strefie wahań poziomu wody) i nimfeidy (rośliny o liściach pływających), powalone drzewa, konary itp; obecne limneidy (rośliny swobodnie pływające po powierzchni wody). <u>Baza pokarmowa</u>: utrzymanie wskaźnika na poziomie FV, tj. baza pokarmowa obfita oraz jakościowo zróżnicowana <u>Dostępna powierzchnia łęgówisk</u>: poprawa wskaźnika do poziomu U1, tj. w stosunku do stanu poprzedniego pokrycie zwartymi zespołami roślinnymi większe do 10% (pow. dostępna ≥ 10 arów); obecnie dostępne dwa łęgówiska o pow. około 0,8 ha (jedno zmniejszone poprzez zacienienie łęgówiska, drugie zagrożone uprawą rolną). <u>Stopień zacienienia łęgówisk</u>: poprawa obecnego poziomu zacienienia i osiągnięcie oceny FV wskaźnika, tj. w stosunku do poprzedniego stanu zacienienie takie samo lub mniejsze (<15% całkowitej powierzchni łęgówiska).
8.	1166 Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i> Utrzymanie obecnego właściwego (FV) stanu ochrony gatunku		<u>Stan populacji</u>: utrzymanie liczebności gatunku w obszarze na poziomie właściwym (FV), tj. na poziomie minimum 200 osobników stwierdzonych na 9 stanowiskach <u>Stopień zachowania siedliska</u>: zachowanie w obszarze co najmniej 9 śródleśnych zbiorników wodnych o dobrej jakości wody, bez obecności ryb oraz o niskim stopniu zacienienia zbiorników.
9.	1188 Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i> Poprawa obecnego niezadowalającego (U1) stanu ochrony do stanu właściwego (FV)		<u>Stan populacji</u>: utrzymanie liczebności gatunku w obszarze na poziomie niewłaściwym (U1), tj. na poziomie minimum 300 osobników dorosłych <u>Stopień zachowania siedliska</u>: utrzymanie stanu siedliska na poziomie niewłaściwym (U1) w szczególności poprzez utrzymanie nasłonecznionych bezodpływowych oczek na terenach otwartych
10.	1393 Sierpowiec błyszczący		<u>Liczebność osobników</u>: utrzymanie obecności populacji w obszarze, tj.

	<i>Drepanocladus vernicosus</i>	utrzymanie oceny U2 <u>Struktura populacji:</u> poprawa oceny do poziomu U1, tj. występują pojedyncze osobniki juvenilne <u>Stan zdrowotny:</u> utrzymanie oceny U1, tj. widoczne pojedyncze uszkodzenia <u>Powierzchnia potencjalnego siedliska:</u> utrzymanie powierzchni darni na poziomie co najmniej 8m², co odpowiada ocenie U1 wskaźnika <u>Powierzchnia zajętego siedliska:</u> utrzymanie powierzchni darni na poziomie co najmniej 8m², co odpowiada ocenie FV wskaźnika <u>Fragmentacja siedliska:</u> osiągnięcie fragmentacji siedliska FV, co odpowiada braku lub małej fragmentacji siedliska <u>Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (dla siedlisk otwartych — także siewki i nalot):</u> utrzymanie zarośnięcia na poziomie oceny FV, tj. stopień zarośnięcia <25% <u>Wysokie byliny/gatunki ekspansywne — konkurencyjne:</u> poprawa oceny wskaźnika do poziomu FV, tj. brak lub pojedyncze osobniki wysokich bylin <u>Wysokość runi:</u> utrzymanie wskaźnika na poziomie U1, tj. wysokość runi 25–45 cm <u>Grubość warstwy nierozjeżonych szczątków roślinnych (wojłok):</u> utrzymanie wskaźnika na poziomie FV <u>Miejsca do kiełkowania:</u> utrzymanie na poziomie oceny U1, tj. 5-10% miejsca do kiełkowania <u>Stopień uwodnienia podłoża:</u> utrzymanie na poziomie FV, tj. duże uwodnienie podłoża.
11.	1903 Lipiennik Loesela <i>Liparis loeselii</i>	<u>Liczebność osobników:</u> utrzymanie obecności gatunku w obszarze na poziomie co najmniej 7 osobników, co odpowiada ocenie U2 <u>Struktura populacji:</u> dążenie do poprawy obecnego wskaźnika U2 tj. brak osobników juvenilnych do co najmniej U1 tj. pojedynczych osobników juvenilnych <u>Stan zdrowotny:</u> utrzymanie oceny U1, tj. widoczne pojedyncze uszkodzenia <u>Powierzchnia potencjalnego siedliska:</u> utrzymanie powierzchni siedliska na aktualnym poziomie, co odpowiada ocenie U1 wskaźnika <u>Powierzchnia zajętego siedliska:</u> utrzymanie powierzchni na aktualnym poziomie, co odpowiada ocenie FV wskaźnika <u>Fragmentacja siedliska:</u> osiągnięcie fragmentacji siedliska FV, co odpowiada braku lub małej fragmentacji siedliska <u>Gatunki ekspansywne:</u> poprawa oceny wskaźnika do poziomu FV, tj. brak lub pojedyncze osobniki wysokich bylin <u>Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą (dla siedlisk otwartych — także siewki i nalot):</u> utrzymanie zarośnięcia na poziomie oceny FV, tj. stopień zarośnięcia <25%

		<u>Wysokość runi:</u> utrzymanie wskaźnika na poziomie U1, tj. wysokość runi 25–45 cm <u>Stopień uwodnienia podłoża:</u> utrzymanie na poziomie FV, tj. duże uwodnienie podłoża.
--	--	---

Załącznik nr 3 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
w Olsztynie z dnia 12 kwietnia 2024 r.

Załącznik nr 10

Lokalizacja działań ochronnych dotyczących odtworzenia siedlisk żółwia błotnego w obszarze Natura 2000 Mazurska Ostoja żółwia Baranowo PLH280055.

